

DOM I SZKOŁA

Rok V.

Katowice, 8 lipca 1934 r.

Nr. 14

Związek Naucz. Polskiego („Ognisko”) na bezdrożach

Nie może być dobrze w środowisku, które wydaje Barycką!

W łonie Zw. Nauczyc. Polskiego i w jego okręgowych „Ogniskach” wytworzyła się sytuacja, która rzuca snop światła na chore stosunki w tej organizacji.

Zw. Naucz. Polsk. („Ognisko”) miał być organizacją zawodową, powołaną do obrony **spraw zawodowych nauczycielstwa i spraw szkoły polskiej. Z tego programu niewiele pozostało w praktyce!**

Zarząd Główny, złożony z liberalów, socjalistów, wolnomyślicieli i bezbożników, udających obecnie z wyrachowania „gorliwych prorządowców” (chodzi o dobre posady i błyszczące kariery!) **zupełnie zaniedbał obronę spraw zawodowych i uprawnień społecznych rzeszy nauczycielskiej.** Z zupełnym spokojem pozwolono zepchnąć nauczycielstwo szkół powszechnych na ostatnie szczeble drabiny społecznej!

Sprawami szkolnymi więcej „zajmował” się Zarząd Główny i niektóre Zarządy Okręgowe „Ognisk”; **zajmowano się przede wszystkim... złośliwą, płytką i niecną walką z wpływem Kościoła, religii i duchowieństwa — na wychowanie.**

„Ukoronowaniem” tej walki było wydanie potwornego, niebywałego w piśmiennictwie polskim paszkwilu antykatolickiego p. Baryckiej-Zajchowskiej.

Walka np. na Górnym Śląsku z wymiarem godzin nauki religii, z napisami katolickimi na szkołach i na pieczętkach szkolnych, rugowanie pozdrowienia katolickiego, zabranianie dzieciom należenia do organizacji kościelnych i udziału w nabożeństwach, zwalczanie prasy katolickiej — a wszystko prowadzone z tupetem, zuchwale, brutalnie — **oto jest działalność „pedagogiczna”, „społeczna” i „państwowotwórcza” filarów, trzonów, pionków i podpórek „Ogniskowych”!** Nie znamy ani jednego faktu wystąpienia „pedagogów”-działaczy „Ogniskowych” np. w obronie wpływu wychowawczego religii i Kościoła przeciw różnym prądom bezbożnym; owszem, są **aż nazbyt liczne „fakty i dokumenty”, stwierdzające zalecanie, obronę i popieranie zasad i dążeń bezbożnych w szkołach polskich.** Stąd wielkie podobieństwo pomiędzy „elitą” ogniskową i bolszewickimi bezbożnikami.

Zahukane i steroryzowane tupetem owej rozbrykanej „grupy czołowej” — nauczycielstwo związkowe („Ogniskowe”) długo przyglądało się praktykom i wyczynom swoich „wodzów” organizacyjnych! Przyglądało się i sarkano zrazu cicho, potem coraz wyraźniej, **aż wreszcie całkiem głośno:**

Precz z rozpolitykowaniem w Związku; precz z dyktatorami i terorystami stojącymi na czele Związku i Okręgów! Nie chcemy tarć i walk w łonie społeczeństwa wychowującego, rozbijających jego siły i osłabiających je!

Szeręgi opozycji, liczba krytycznie i niechętnie usposobionych do „górných sfer” „Ogniskowych” wzrastała wśród nauczycielstwa związkowego z dnia na dzień.

Wytworzyła się dziwna sytuacja: w masach nauczycielskich wzrastają niechęć i brak zaufania do

rozbrykanych „wodzów”, a „wodzowie” udają, **że nic nie rozumieją i tupetem, nadrabianiem miną i innymi sztuczkami — kurczowo trzymają się władzy w organizacji.**

Dzięki tej taktyce sporo „ogniskowej elity” wywindowało się już na wysokie i popłatne stanowiska, niezawsze równe ich kwalifikacjom — głównie moralnym: **najczęściej znacznie wyższe od nich!**

O nastrojach mas nauczycielskich i o szczerym (niefałszowanym, ani tuszowanym!) stosunku ich do tej „elity ogniskowej” powiedziały społeczeństwu bardzo dużo odezwy „opozycji Ogniskowej”, której pomimo różnych „trików” i wysiłków nie udało się zgnieść, ani zdławić. Jeżeli chodzi o stosunki i nastroje „Ogniskowe” na Śląsku, to jedna z ostatnich odezwy (marzec 1934) tak naświetla je jaskrawo: **„Musicie na nich (na Zjazdach Okręgowych — red.) masowo protestować przeciwko terrorowi kliki, a do Zarządów wybrać ludzi mocnych, zdecydowanych na walkę i obronę praw nauczyciela. Nie może być wśród nich miejsca na Patynów i Iglotów, którzy sekundują klicie Zarządu Głównego; niema miejsca dla Sysków, Zajchowskich i Kulligów, którzy kryją swemi nazwiskami defraudację w wysokości 7540 zł.”** Rzeczywiście — co stało się z tą „przykrą sprawą”? Jakoś przycichło dokoła niej!... Krytykowanie „kliki”, „Ogniskowiec” katowicki nazwał niedawno „niezgodnym z etyką publicysty”. Ciekawi jesteśmy, jakby ten sam „Ogniskowiec” nazwał krycie i tuszowanie defraudacji w Ognisku katowickim? Bo dotychczas jakoś nic nie pisał o moralnej stronie tego interesującego wyczynu. „Ogniskowiec” uznaje widocznie w sferze moralności różne miarki, zależnie od potrzeby i okoliczności.

Zaskoczeni szybkim wzrostem nastrojów opozycyjnych w łonie „Ogniska” i silnym starciem organizacyjnym w Król. Hucie, gdzie 160 nauczycieli opozycjonistów „usunięto” z „Ogniska” — „Oberogniskowcy” królhuccy wyszli na ratowanie zagrożonej sytuacji.

Nie chcąc dopuścić do osobnego zorganizowania się „opozycjonistów” pp. Zajchowska, Folek i Błach ogłosili w końcu maja br. „manifest” do nauczycielstwa król.-huckiego, wzywający je do nowego Oddziału „Ogniska”, utworzonego w Król. Hucie za zgodą Warszawy. Ta „trójka” podkreśla w „manifestie”, że to ma być „organizacja zawodowa”. „Ognisko” też miało być organizacją zawodową, a stało się „zerowiskiem politycznym”, „terenem łowieckim” (z nagonką na nauczycielstwo i z terorem!) — dla żadnych kariery tupetowiczów. P. „Zajchowskiej i spółce” nie chodzi o prawdziwe uzdrowienie stosunków w „Ognisku”, **lecz o bałamucenie nauczycielstwa i o rozbijanie sił opozycyjnych.** Stare to sztuczki!

Cała wartość moralna i organizacyjna „elity ogniskowej”, która sprowadziła Związek na manowce, a nauczycielstwo związkowe — na drogę uposiedzenia i niesławy — okazała się na walnym Zjeździe ogólnym delegatów Ogniskowych w Warszawie (początek

26 ub. m.). 220 głosami przeciw 150 uchwalono wotum nieużności (wyrażono brak zaufania) Zarządowi Głównemu. Jednego z delegatów, niejakiego Wiśniewskiego (starszego członka!) z Włocławka, pobił przy drzwiach jeden z „elity“ „Ogniskowej“ niejaki Makowski, i nie chciał wydać mu karty wstępu. Mowcy „programowi“, chwalczy wyczynów Zarz. Głównego, zanudzali delegatów kilometrowymi wywodami; zato w dyskusji nie dopuszczano do głosu krytycznie uosobionych delegatów. **Około 35 delegatów nie mogło przyjść do słowa.** Musieli tylko „nawąchać“ się dymów kadzideł „oberogniskowych“, ale nie pozwolono im „kichnąć“ sobie swobodnie! „Ogniskowiec“ katowicki z pewnością będzie się tem „zachwycać“ z „etycznego“ punktu widzenia!

Tak wyglądają burzliwe nastroje zawiedzionych, oskubanych mas nauczycielskich — i ciekawe stosunki w Zw. Naucz. polskiego!

Jedno wobec tego wszystkiego wydaje się szczególnie interesującym: **kiedy nauczycielstwo związkowe**

zdobędzie się nareszcie na stanowczy i decydujący krok do ostatecznego uporządkowania stosunków w Związku? Przecież Związek, to nie rozpolitykowana grupa karjerowiczów, lecz te właśnie masy nauczycielskie!

I od nich — tylko od nich — zależy, jakie będą porządki w ich organizacji!

Tylko mniej bierności a więcej odwagi i charakterów! Dalsze tolerowanie dotychczasowych stosunków w „Ogniskach“, — w Związku — to szkoderstwo sobie, swej szkole, interesom społeczeństwa i państwa.

Równocześnie odbył się także w Warszawie ogólny Zjazd delegatów Chrześc. Narod. Stow. Naucz. Szkół Powszechn. Zjazd cechował: niezwykle wysoki poziom, powaga i rzeczowość obrad, demokratyczna swoboda niesteroryzowanego nauczycielstwa — wysoka kultura i miła atmosfera koleżeńska z pełnią zaufania do władz naczelnych Stowarzyszenia (specjalna uchwała Zjazdu). Tam brak zaufania — tu pełne zaufanie — jakież to bardzo znamienne i pouczające!

Dbajmy o zdrowie.

Ratownictwo w nagłych wypadkach

Część IX: Śmierć z utopienia.

Przez utopienie rozumiemy — jak wiadomo — śmierć wynikająca z zalania dróg oddechowych człowieka jakimś płynem. Ciecz (w życiu potocznie bywa nią zwykle woda) ta, wpływając do dróg oddechowych, gwałtownie zamyka dostęp powietrza do płuc i w ten sposób sprządza rychle uduszenie; utopienie przeto polega na zaduszeniu (Erstickungstod), wywołanem zatknięciem dróg oddechowych płynem. Ażeby takie wlanie się płynu do dróg oddechowych, a co za tem idzie i śmierć z utopienia, mogło nastąpić — na to nie trzeba wcale całkowitego zanurzenia ciała w płynnym środowisku. Wystarczy, by tylko zalaniem płynem zostały drogi oddechowe. Stąd również śmierć z utopienia będzie np. ta śmierć, jaka ponosi człowiek, gdy w stanie omdlenia pada twarzą w płytki potoczek lub kałuże na gościńcu, albo śmierć jaka ginie np. pijak, któremu drogi oddechowe zalewa płynna zwiłmiotowana treść żołądkowa. I w jednym i drugim wypadku ciało nie styka się na całej powierzchni z płynem, a jeno zalaniu płynem (woda wzgl. wymiociny) ulegną same drogi i nastąpi zaduszenie stanowiące właśnie istotę śmierci z utopienia.

Jednakowoż najpospoliej zdarzają się wypadki utopienia w takich razach, gdzie cały człowiek znalazł się w ośrodku ciekłym. Tem ciekłem, codziennem środowiskiem stała się oczywiście woda w postaci różnych naturalnych jej zbiorników jak rzeki, stawy, jeziora, morze, strumienie itp. Utopienia w wodzie zdarzają się też nader często, a to wśród różnych okoliczności. Ogromną okazję do tego rodzaju nieszczęsnych zdarzeń nastęcają przedewszystkie kąpiela rzeczne, w których człowiek tak chętnie szuka ochłody i orzeźwienia podczas nieznosnych letnich skwarów. Utopienia w czasie takich kąpieli wynikają już to z nieostrożności i lekkomyślności, która zapędza osoby nieumiejące pływać w niebezpieczne głębiny, lub też są one następstwem nieszczęśliwych wydarzeń, jak np. nagłe zasłabnięcie w wodzie, pochwycenie przez zdradliwe wiry podwodne, zaplątanie wśród wodorostów itp. Nadto zdarzają się zatonięcia w wodzie i poza pora kąpieli rzecznych, a to np. podczas przechodzenia rzeki wbród lub przepławiania się na drugi brzeg furmanką (najczęściej skutkiem wkroczenia w porywiste prądy rzeczne lub niespodzianego zapadnięcia się w jamę i wyboiste doły na dnie rzeki), także utopienia zdarzają się przy usiłowaniu przejścia przez niedostatecznie wytrzymały lód, przy zalamaniu się kładki przerzuconej przez głęboki strumień, przy obsunięciu się brzegu podmytego przez wody rzeczne, przy wypadnięciu z wywrotnego czółna podczas przejażdżki po odmetach wód itd. itd. Jednym słowem, **można jest sposobności dla znalezienia tragicznej śmierci w nurtach rzeki czy toni jezior albo stawów.**

Z pewnością zaciekawiająca będzie rzecz a bodaj w krótkich słowach naszkicować ponury przebieg walki tonącego ciała z dławiacym go żywiołem. Otóż nim człowiek „na śmierć“ zatonię, przechodzi w odmetach wód okres rozpaczliwych wysiłków samoobronnych, składających się na t. zw. stadium duszenia się. Przedewszystkiem w chwili pogrążenia się w wodzie tonący wykonuje dla zaczerpnięcia powietrza parę forsownych wdechów. Zamiast powietrza wciąga on jednak wodę. Zdrażnione wody drogi oddechowe natychmiast po tych pierw-

szych wdechach wstrzymują oddychanie, by tem niejako bronić się od dalszego zatapiania wodą. Jest to chwila bezdechu („stadium oporu“), która trwa 3—4—5 (najdłużej!) minut. Potem wśród niktnej już przytomności i doszczętnego opadania z sił następują znów forsowne wdechy, które wprowadzają obfite ilości wody do płuc. Wreszcie przychodzą drgawki*) i wśród kilku końcowych słabych oddechów nastaje śmierć. Śmierć następuje w ciągu niewielu minut: 5—7—8. Opowiadają, że u tonących — gdy dogasają ostatnie iskierki życia — z dziwną wyrazistością przewijają się przed oczyma duszy wspomnienia z minionego życia — jest to t. zw. zjawisko hypermnezji. Zwłoki utopionego idą na dno. Tam przebywają zwykle niewiele dni, poczem, gdy nagromadza się w zwłokach wzdymające je gazy gnilne, wypływają nawierzchni i rychle podlegają zgniliznie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

*) Jest to t. zw. okres zamartwiczny.

Zawodowa praca kobiet.

Diecejalne Stow. Kobiet Zarobkujących pod op. św. Zyty w Katowicach urządza dnia 8 lipca zebranie o godz. 17-tej w Domu św. Zyty.

W dniu 15 lipca urządza nasze Stowarzyszenie w Domu św. Zyty wystawę „pieczywa i legumin“. Wystawę zwiedzać można już od godz. 9-tej rano, popołudniu o godz. 16-tej jest kawa, zakupienie smakolepków i urozmaicenia. Serdecznie zapraszamy wszystkich sympatyków na tę rzadko nadarżającą się okazję.

Chorzów. Stow. Kobiet Zarobk. (Kółko Urzędniczek) przy kościele św. Jadwigi. Dzielnie zabiera się do pracy wyżej wymienione Stow., gdyż żywo rozwija się dzięki Zarządowi, który zrozumiał cel i potrzebę Stowarzyszenia. Podajemy niżej krótkie sprawozdania, z dn. 14. V. br. i 11. VI. br.:

Sprawozdanie z zebrania z dnia 14. V. 1934 r. Zebranie odbyło się dnia 14 maja br. wieczorem o godz. 8-mej w ognisku Młodzieży Polskiej „Promień“ (S. M. P.). Członkini przybyły na zebranie 27. P. Majewska w zastępstwie przewodniczącej zagała zebranie hasłem „Cześć Pracy“; następnie przywitała Patronat, który poraz pierwszy przybył, by pomóc w rozwoju naszemu Stowarzyszeniu. W skład Patronatu raczyły łaskawie wstąpić: PP. Klimowa, Błaszczykowa, Parolowa, Wysocka i Klytówna. Po przywitaniu sekretarka p. Morcinczykówna odczytała protokół z ostatniego zebrania, który został przyjęty. Jedną z członkini, p. Wunsikówna, wygłosiła deklamację o Matce Boskiej, przyczem wręczyła nowemu Patronatowi kwiaty w dowód wdzięczności za łaskawie przyjęcie patronatu. Patronat ze swej strony zapewnił Stowarzyszenie o swej pomocy. P. Wysocka w imieniu całego Patronatu dziękowała wszystkim za tak mile przyjęcie. Ks. Patron z ważnych przyczyn nie mógł na zebranie owo przybyć. Przystępując do dalszego programu p. Majewska wygłosiła referat na temat „Co to jest Krzyżystowarzystki?“. P. przewodnicząca Gąsiorowska dziękowała w imieniu całego Stowarzyszenia p. Majewskiej za treściwy referat. Następnie ogłoszono członkiniom, że „Kółko Urzędniczek“ zamierza w miesiącu wrześniu br. urządzić kursy gotowania, nakrywania i pieczenia pieczywa, na które także przyjmować się będzie i nieczłonkinie. O szczegółach oraz cenie kursu podane będą wiadomości w dniu 2 lipca.

2-gie Zebranie odbyło się dnia 11. VI. br. przy udziale 22 członkiń oraz Patronatu, który przybył w komplecie. Przewodnicząca p. Gasiorowska zagaiła zebranie hasłem „Cześć Pracy”, p. Patrycja przzywiała ks. Patrona, Patronat i członkinie. Sekretarka p. Morcinczykówna odczytała protokół z ostatniego zebrania, który został przyjęty. Następnie ks. Patron wygłosił bardzo pouczający referat. Ks. Patron wyraził swe zadowolenie z Stowarzyszenia, cieszył się bardzo, że w rekolekcjach zamkniętych w Kokoszycach brało udział 6 członkiń, z których 4 wysłano z dobrowolnych składek zebranych wśród zarządu. Omawiano w dalszym ciągu sprawę urządzenia wycieczki, projekt ów został przez członkinie przyjęty z entuzjazmem. Postawiono więc urządzić wycieczkę do Murcek w dniu 8 lipca br. Stowarzyszenie ma bardzo wiele do zawdzieczenia ks. Patronowi Bojdołowi, który tak bardzo poświęca się dla naszego Stowarzyszenia. Umożliwił też członkiniom spędzenie co poniedziałek od godz. 8-mej wieczorem parę chwil na wspólnej pogawędce i zabawie, dając im do dyspozycji salkę w ognisku Młodzieży Polskiej „Promień” (S. M. P.). Mamy więc nadzieję, że członkinie skorzystają z dobrodziejstwa ks. Patrona i będą się co poniedziałek spotykały w ognisku S. M. P. Także dziękujemy Szan. Patronatowi za łaskawe przybycie i żywimy nadzieję, że pod nadzorem Patronatu grono nasze z dniem każdym powiększy się. Dziś już widzimy początek dojrzewania pracy Patronatu, a nieza długo zbierać będziemy obfite owoce.

W dniu 20. VI. odbyło się zebranie Patronatu z Patronem ks. Bojdołem na czele. Program był bardzo obszerny. Omawiano sprawę wynajęcia jakiegoś pokoju, który miałby służyć na urządzenie w nim biura streczeń, które w Król. Hucie dotychczas nie istnieje. Ks. Patron zawsze chętny i życzliwy Stowarzyszeniu — ofiarował Stow. tymczasowo pokój w Ognisku Młodzieży przy ul. Chrobrego. Jesteśmy bardzo wdzięczni ks. Patronowi Bojdołowi za pomoc, gdyż otwarcie biura streczeń umożliwi nam rozszerzyć prace naszego Stowarzyszenia na jeszcze większą skalę. Sekretariat będzie czynny w najbliższych dniach, wobec czego Stowarzyszenie prosi wszystkie Panie, które są w posiadaniu sił pomocniczych (służące itp.), by cała ufnością udały się do naszego Sekretariatu. Także i pp. poszukujące prace mogą się zgłosić.

Chodowla roślin w pokoju

Kwiaty dodają mieszkaniu wdzięku i są jego ozdobą. Trzeba o tem pamiętać, że oko chętniej spocznie na żywej roślinie pięknie rozwiniętej i pielęgnowanej, niż na brzydkim obrazku, czy oleodruku, na poźółkłych od kurzu fotografiach, którymi tak chętnie jeszcze dzisiaj dekoruje się ściany, lub wreszcie na bukietach sztucznych kwiatów, które są zawsze brzydkie, bez wyrazu.

Bukiety układane z kwiatów ciętych potrzebują specjalnych zabiegów, jeżeli chcemy zachować czas dłuższy ich świeżość i urok.

Pierwszym nieodzownym warunkiem będzie zmienianie wody, najmniej dwa razy dziennie i racjonalne umieszczanie ich w wazonach w ten sposób, aby były dostatecznie zanurzone w świeżej wodzie, niezbyt ścięśnione w wąskiej szyjce wazonu.

Codziennie należy przycinać końce lodyg, które łatwo ulegają gniciu. Kwiaty, których łodyga pokryta jest obficie liśćmi, należy na całej wysokości łodygi zanurzonej w wodzie oczyścić z liści, usuwając z nich wierzchnie włókna za pomocą delikatnych pociągnięć nożem.

Kwiaty zachowują dłużej świeżość, jeżeli na noc wynosić je będziemy do chłodnych miejsc, a przez dzień będziemy chronić przed nasłwieniem słońca i gdy na dno wazonu włożymy parę kawałków węgla drzewnego względnie szczypte soli lub ½ proszka aspiryny (lekarstwo, które zażywamy przeciwko przeziębieniom).

Baczną uwagę zwrócić należy, aby końce lodyg nie stykały się bezpośrednio z dnem wazonu, tylko zanurzone były swobodnie w wodzie. Zwiędnięte różę odzyskują świeżość, jeżeli lodygi oskrobimy na dość znacznej wysokości, a cały kwiat zanurzymy na noc w chłodnej wodzie. Makom, tak łatwo osypującym listki, uznany za niepraktyczne i nietrwałe w bukietach, należy po zerwaniu spalić końce lodyg do kruchości; będą wtedy trwałe zadziwiająco długo. Georginie, wiedzące przedko i pochylające ciężkie główki, można zachować dłużej, — odrapując końce lodyg i wstawiając do gorącej wody, w której należy je pozostawić dopóki woda nie ostygnie.

Co do kwiatów doniczkowych, pielęgnowanych w pokojach, trudno dać w ramach krótkiego artykułu wyczerpujące wskazówki, gdyż każda z roślin pokojowych wymaga specjalnych starań. Jest jednak szereg prawideł, którym wszystkie podlegają. Rzeczą bardzo ważną jest systematyczne podlewanie, a przytem dbałość, aby roślina nie miała zbyt sucho w doniczce, lub nadmiernie wilgotno. Kiedy roślina kwitnie, powinna być obficie podlewana, po okwitnieniu należy podtrzymywać życie rośliny umiarkowanym podlewaniem, nie pobudzając jej ani zbyt wysoka temperatura słońca lub ciepła pokoju, ani nadmierną wilgotnością.

Tradescancjom nie można pozwolić puszczać zbyt długich pedów, które powodują schnięcie górnych listków i źle oddziałują na ogólny wygląd rośliny. O ile będziemy przełamujemy czubki, sadząc je równocześnie w teże samej doniczce, roślina znacznie puszczać liczne boczne pędy i rozrośnie się szybko w śliczną zieloną kulę. Palmę, jak wszystkie zresztą kwiaty, nie lubia dymu z papierosów, wymagają świeżego i ciepłego powietrza, częstego odkurzania i zwiłżania liści. W okresie wiosennym i letnim, kiedy rozwijają nowe liście — podlewać je należy obficie woda o temperaturze pokojowej.

Kwiaty nie lubią częstej zmiany miejsca, dlatego też nie trzeba je przynosić z miejsca na miejsce.

Asparagusy i paprocie najlepiej wieszać w jasnych miejscach, i to w ten sposób, aby nie ocierały się o ściany i firanki. Abe.

Z ruchu Stowarzyszeń Mężów Katolickich diecezji katowickiej

(Okólnik 48.)

I. CZĘŚĆ INFORMACYJNA.

Bacność!!!

Bacność!!!

1. Zjazd delegowanych — prawdopodobnie jeszcze w lipcu.

Podaje się do wiadomości Szan. Zarządów wszystkich SMK., zgłoszonych do Sekretariatu, że konstytucyjny Zjazd delegowanych poszczególnych S. M. K. odbędzie się prawdopodobnie już w lipcu br. w Katowicach. Termin ostateczny i program szczegółowy Zjazdu będą jeszcze podane.

Będzie to Zjazd nader ważny w życiu i dla rozwoju naszych S. M. K.; nastąpi na nim: przyjęcie statutu, założenie diecezjalnego Stowarzyszenia (Związku) Mężów Katolickich, wybór jego władz i załatwienie szeregu formalności prawnych.

Dlatego wszystkie S. M. K. niechaj dołożą starań, żeby wysłać na Zjazd pełną przysługującą im liczbę delegatów — mężów dzielnych, którzy będą mogli później dobrze zdać sprawę z przebiegu i wyników Zjazdu — na swoich zebraniach miesięcznych.

Co trzeba wiedzieć i już uczynić przed Zjazdem?

a) Każde zgłoszone do Sekretariatu S. M. K. wysłała na Zjazd 1 delegata na każdą setkę członków. Setkę rozpoczęta uważa się za całą.

b) Delegat na Zjazd należy wybrać na najbliższym zebraniu miesięcznym, albo, o ile zebranie już nie odbędzie się w lipcu — wyznaczyć ich na posiedzeniu Zarządu w porozumieniu z ks. asystentem kościelnym.

c) Inni mężowie mogą przybyć (w ograniczonej ilości) na Zjazd, jako goście (bez prawa głosowania).

d) Parafie, które jeszcze, niestety, nie mają S. M. K., mogą wysłać kilku dzielnych mężów dla przysłuchania się obradom Zjazdu.

e) Prawo głosu przysługiwać będzie tylko delegatom, którzy otrzymają w biurze Zjazdowym kartki do głosowania.

f) Które S. M. K. miałyby jakieś ważne wnioski na Zjazd, niech je wyśle do Sekretariatu diec. mężów (Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 20) — jaknajrychlej.

g) S. M. K., zalegające ze składkami, uprasza się o wyrównanie zaległości w ciągu lipca (1 lipca termin placenia składki za II-gi kwartał 1934), dla uniknięcia trudności głosowania na Zjeździe. W razie niemożności zapłacenia, należy porozumieć się z Sekretariatem.

h) Biuro Zjazdowe będzie czynne przed rozpoczęciem Zjazdu; będzie można załatwić w niem różne sprawy (statuty, druki itp.), zaległości i formalności.

i) Sekretariat stara się o uzyskanie ulg kolejowych dla delegatów wracających ze Zjazdu.

Niechaj żadnego S. M. K. nie zabraknie na tak ważnym Zjeździe delegowanych w Katowicach! Na Zjeździe raczy być obecnym J. E. Ks. Biskup Adamski w otoczeniu Przewielebnego Duchowieństwa.

2. Jak daleko są przygotowania do pielgrzymki do Krakowa?

Przypomina się Szan. Zarządowi, że już tylko miesiąc i kilka dni dzieli nas od wyjazdu jubileuszowej pielgrzymki mężów katolickich diec. katowickiej w dniu 19. sierpnia br. — do Krakowa, do grobów św. Jacka i św. Stanisława. Już czas nadsyłać do Ligi Katolickiej (Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 58) listy zgłoszeń na pielgrzymkę (najlepiej zbiorowe), gdyż Liga Katolicka musi też niebawem rozpocząć starania o pociąg, lub pociagi dla pielgrzymów, zależnie od ilości zgłoszeń.

Można jechać z żonami i z dorastającymi dziećmi (głównie synami). Koszt pielgrzymki 6 zł.

3. Zjazd regionalny meżów katol. w Rudzie Śl.

Zgodnie z wiadomością w poprzednim okólniku. Zjazd regionalny meżów katolickich parafii dekanatu rudzkiego odbędzie się w Rudzie Śl 8 lipca br.

Zjazd odbędzie się staraniem Stow. Meżów Katol. par. św. Józefa w Rudzie — za wiedzą i poparciem przewiel. ks. radcy Skrzypczyka.

O godz. 9.15 nastąpi wymarsz z Domu Katolickiego na uroczyste nabożeństwo

Zaproszenia na Zjazd — z programem już wysłane. — Uprasza się S.M.K. z terenu dekanatu rudzkiego o liczny udział w Zjeździe ze sztandarami.

4. Statuty, pieśń „My chcemy Boga“.

Statut dla S.M.K., nadany nam przez Najdosłojniejszy Episkopat Polski, zamówiło dotychczas, lub pobrało 9 S. M. K. Cena 1 egz. 20 groszy.

Pieśń „My chcemy Boga“ wyszła już ostatecznie z druku; Sekretariat rozpoczął wysyłanie zamówionych ilości egzemplarzy (100 sztuk 1 zł). Zamówienia nadesłało 6 S. M. K.

3 pierwsze strofy pieśni (najmniej) będzie musiał umieć na pamięć każdy mąż katolicki. Przyda się to w kościele i na Zjazdach.

5. Ilu nas jest?

Drugi tysiąc nowych członków osiągnięty w połowie. Sprawozdania o przyroście liczby członków w Roku Świątym nadesłały w dalszym ciągu S. M. K.:

- Chełm Wielki — przybyło 18 członków (28%)
- Ruda Śl (św. Józefa) — przybyło 47 członków (25%)
- Pawłów — przybyło 18 członków (12%)
- Bieszowice — przybyło 30 członków (17%)
- Król. Huta (św. Jadw.) — przybyło 185 członków (77%)
- Orzesze — przybyło 14 członków (20%)
- Bobrowniki — przybyło 168 członków (182%)
- Dąbrówka Wielka — przybyło 7 członków (3%)
- Nowy Bytom — przybyło 33 członków (16%)
- Panewniki — przybyło 51 członków (20%).

Razem dotychczas nadesłało sprawozdanie o przyroście liczby członków w Roku Świątym 35 S. M. K., które zdobyły ogółem 1630 nowych członków.

Dla uniknięcia nieporozumień jeszcze raz wyjaśniamy, że wszystkie zgłoszone do Sekretariatu S. M. K. sa obowiązane podać nam ilość swych członków na 1 kwietnia 1933 i na 1 kwietnia 1934 r., abyśmy mogli ustalić dokładnie, czy podwoiliśmy, lub znacznie powiększyli ilość meżów w S. M. K w myśl wydanego hasła na Rok Świąty?

Złożone swego czasu sprawozdania z działalności za rok 1933 nie mają z tem nic wspólnego, gdyż tam chodziło o całą działalność S. M. K. w roku 1933, a tu chodzi tylko o liczbę członków. W sprawozdaniu za rok 1933 była podana liczba członków na 31. XII., a więc jeszcze na 3 miesiące przed zakończeniem Roku Świątego; tymczasem w I kwartale 1934 (do 1. IV.) wiele S. M. K. zdobyło sporo nowych członków. Dlatego potrzebne sa bardzo liczby z 1. IV. 1933 r. i z 1. IV. 1934 r. Czekamy na dalsze sprawozdania!

6. Nowe S. M. K.

22 czerwca br. powstało w Bronowie (dek. bielski) z inicjatywy ks. prob. Kunza, nowe SMK. „Szczęść Boże!

Gdzie powstana następne?

Dotychczas mamy w Sekretariacie 112 S. M. K., w tem 32 nowozałożone.

7. Składki.

Składki na rok 1934 wpłaciły na konto Diec. Sekretariatu Stow. Meżów Katol. (P. K. O. 303 542) następujące S. M. K.:

Dąbrówka Wielka (III, IV.), Bogucice (I, II), Nowa Wieś (II), Orzesze (I, II), Kobiór (II), Brzeziny Śl. (II), Zyglin (II), Lubliniec (II), Jagosty (II), Mysłowice (II), Rojca (II), Boguszowice (III i IV), Król. Huta (św. Jadwigi) (II i III).

Uprasza się o dalsze wpłaty — przed Zjazdem delegowanych.

Termin płacenia składki za II kwartał 1934 r. przypadał 1 lipca br.

8. Fotografje z W. Piekara i z Chwałowic.

Fotografje z poświęcenia sztandaru S. M. K. w Wielkich Piekarach (zdjęcie ogólne przed kościołem 1 zł, zdjęcie z pochodu i z przed mównicy po 50 groszy) można zamawiać u p. Pietruszki, fotografa w W. Piekarach, ul. Mariacka. Fotografje ze Zjazdu w Chwałowicach sa złożone do nabycia w Sekretariacie (cena nie 30, lecz 40 groszy za sztukę)

Kalendarzyk zebrań.

Katowice (par. św. Piotra i Pawła). Zebranie meżów odbędzie się 6 lipca (piątek) o godz. 19-tej w wielkiej sali Domu Związkowego. Dalszy ze swego cyklu wykład p. t. „Wolnomularstwo i wolnomysliicielstwo“ wygłosi p. dyr. Grządziel.

Zaprasza się na zebranie również sympatyków i młodzież męska z SMP.

Nowa Wieś. Zebranie 8 lipca br. o godz. 15.30 w sali p. Jaworka.

II. CZĘŚĆ SPRAWOZDAWCZA.

Meżowie katolicy protestują.

Bobrowniki. Na zebraniu 17. VI. br. powzięto stanowczą uchwałę, jednogłośnie domagającą się nauczania dzieci religij w pełnym wymiarze godzin. Nauczycieli katolickich dla szkół katolickich i poszanowania ich charakteru wyznaniowego. Ostro napietnowano paszkwil p. Baryckiej-Zajchowskiel.

Bogucice. Zebranie propagandowe odbyło się 26. VI. br. Uczczono ś. p. ks. proboszcza Skowronka i ś. p. min. Pierackiego. Referat przeciw bezbożnictwu wygłosił sekr. gener. p. Sławiński, poczem wywiała się ożywiona dyskusja z udziałem księdza prob. Scigaly i ks. wik. Kubcy. W sprawach szkoły i wychowania katolickiego odbędzie się wiec parafjalny.

Bronów. Z inicjatywy ks. prob. Kunza odbyło się tu 22. VI. zebranie konstytucyjne meżów katolickich. Referat propagandowy wygłosił sekr. gen. p. Sławiński.

Jednogłośnie uchwalono założyc S. M. K.; wstąpiło 40 meżów. Wybrano Zarząd z prezesem p. Żuberem Antonim, sekretarzem p. Zbijrowskim Antonim i skarbnikiem p. Donacikiem Augustynem. „Szczęść Boże“ nowemu S. M. K.!

Brynica. Uchwalono rezolucję przeciw paszkwilowi p. Baryckiej-Zajchowskiej i przeciwko akcji bezbożnej pewnych jednostek, niestety, ze stanu nauczycielskiego. Odbędzie się wiec parafjalny.

Chorzów. 29. VI. br. odbyło się zebranie propagandowe z referatem o sprawach szkoły i wychowania, który wygłosił sekr. gener. p. Sławiński. Uchwalono stanowczą rezolucję w obronie szkoły wyznaniowej i nauki religij.

Dąb. Na zebraniu 17. VI. br. p. radca Maciejczyk wygłosił pouczający wykład o św. Tomasz z Akwinu, jego życiu i dziełach. Zarząd składa p. radcy serdeczne podziękowanie

Dąbrówka Wielka. 24. VI. br. odbyło się tu zebranie propagandowe meżów z referatem sekretarza gener. p. Sławińskiego. Przystąpiło kilku nowych członków.

Józefowlec. 29. VI. br. odbyła się tu akademja z okazji prymicyj. Przemówienie okolicznościowe wygłosił p. Glinka z Sekretariatu diecezji.

Kamień. Meżowie wzięli gremjalny udział w obchodzie ku uczczeniu 30-lecia kapłaństwa zasłużonego ks. prob. Kuczki. Wieczorem odbyła się akademja z bardzo urozmaiconym programem. Zagał akademję p. Liwowski, prezes meżów i wydziału towarzystw katolickich; ks. wikary Mol przedstawił zebranym życiorys ks. Jubilata; sekr. gen. p. Sławiński mówił o ścisłej współpracy katolików świeckich z duchowieństwem.

Kochłowice. 24. VI. br. odbyła się tu akademja ku uczczeniu i z racji 10-lecia pracy duszpasterskiej w parafji — ks. prob. Szulca. Przemówienie wygłosił prezes meżów p. Mańka, zwracając się do ks. proboszcza z prośbą o energiczną obronę szkoły katolickiej. Ks. prob. Szulc odpowiedział pięknymi słowy, że, jak każdy kapłan katolicki, uważa za swój święty obowiązek obronę wogóle spraw i praw katolickich.

Łaziska Górne. Dzięki staraniom ks. prob. Tomali i Zarządu z p. prez. Krasoniem, zaledwie 2 lata istniejące S. M. K obchodziło 17. VI. br. uroczystość poświęcenia sztandaru, na którą przybyło sporo S. M. K. z okolicy i organizacje miejscowe ze sztandarami. Z podwórza szkolnego ruszono pochodem na nabożeństwo. Podniosłe kazanie wygłosił o. Celestyn z Mikołowa. Aktu poświęcenia sztandaru dokonał ks. prob. Tomala, który przemówił serdecznie do zebranych i odprawił uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie udano się pochodem do sali p. Muchy, gdzie sekr. gen. p. Sławiński wygłosił referat okolicznościowy. Wygłoszono kilkanaście przemówień z życzeniami dla Stowarzyszenia pod nowym sztandarem.

Wszystkim organizacjom i osobom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do uświetnienia niezapomnianej uroczystości, serdeczne „Bóg zapłać“ składają jej organizatorzy.

Nowa Wieś. Na zebraniu 17. VI. br. ks. wikary Nowak wygłosił interesujący wykład p. t. „Wiara wśród uczonych“. Załatwiono szereg ważnych spraw organizacyjnych.

Maż katolicki — to ojciec katolicki, odpowiedzialny za swe dzieci!

Jego prawem i obowiązkiem jest obrona religij i szkoły wyznaniowej!